

Η ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΕΞΑΡΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΝ

ΥΠΟ ΤΟΥ κ. ΝΙΚ. ΧΩΡΑΦΑ

Τὸ κατωτέρω ἄρθρον τοῦ κ. *Νικολάου Δ. Χωραφᾶ*, Ἐπιθεωρητοῦ Δημοσίων Ἔργων, ἀπετέλεσε ἀντικείμενον ὀμιλίας, ἐβδόμης εἰς τὴν ἐφετεινὴν σειρᾶν, γενομένης εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἄνωτ. Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν τὴν 19 Δεκεμβρίου 1951.

Ἡ μεθοδικὴ ὀργάνωσις τῆς ἐργασίας συνίσταται εἰς τὴν λήψιν μέτρων τὰ ὅποια ἐπιτρέπουν τὸ μέγιστον τῆς παραγωγῆς μὲ τὸ ἐλάχιστον προσπαθείας καὶ δαπάνης. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν προορισμὸν τῆς παραγωγῆς, ἤδη, ἀπὸ τοῦ 18ου αἰῶνος, ὁ Adam Smith ἔθετε τὴν ἀρχὴν ὅτι ἡ κατανάλωσις εἶναι ὁ μοναδικὸς σκοπὸς τῆς παραγωγῆς, καὶ ἡ ἀρχὴ αὕτη ἰσχύει καὶ σήμερον καὶ θὰ ἰσχύῃ πάντοτε, διότι εἶναι μία ἀλήθεια.

Διὰ τὴν ὑπάρχουσα ὁμοῦ κατανάλωσις πρέπει νὰ συντρέχουν αἱ προσιταὶ τιμαὶ τῶν προϊόντων καὶ ἡ ἀγοραστικὴ ἱκανότης τοῦ καταναλωτοῦ. Εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῶν μὲν χαμηλῶν τιμῶν ἡ ἐργασία εἶναι θαυμάσιον παράγων, τῆς δὲ ἀγοραστικῆς ἱκανότητος ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἐργαζομένου, ὅστις, παντοῦ καὶ πάντοτε, εἶναι ὁ συνιστῶν τὴν μάζαν τῶν καταναλωτῶν. Ἐπομένως ἀπλήρῃ ἢ σκέψις: σμίκρυνσις ποσοτικῆ τοῦ παράγοντος ἐργασία καὶ αὐξήσις τῆς ἀμοιβῆς τοῦ ἐργαζομένου. Δυσχερῆς ὁμοῦ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς, καὶ μάλιστα ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς κρατοῦσης ἐν Ἑλλάδι ἀντιλήψεως περὶ ἐργασίας, ἥτις ὀλονὲν ἀπομακρύνεται τῆς ἐννοίας τῆς παραγωγικότητος διὰ τὴν ταυτισθῆναι μὲ τὴν ἐννοίαν τῆς κοινωνικῆς προνοίας, ὑπὸ μορφὴν ἡριστικῆς ἐπιδοτήσεως. Σύντομος ἱστορικὴ ἀναδρομὴ εἰς τὸ πρόσφατον παρελθὸν θὰ δώσῃ τὴν ἐξηγήσιν τοῦ παραδόξου. Ἡ μεταπολεμικὴ σκέψις μας διεμορφώθη ὑποσυνειδήτως ἀπὸ τῆς κατοικητικῆς περιόδου καὶ ἀνάγεται εἰς τὰς ἀμέσους ἐπιδράσεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ τὰς ἀπὸ ραδιοφώνου ἐμμέσους τοιαύτας.

Τὸ ραδιόφωνον ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1941 μὲ τὴν διάσκεψιν εἰς τὸ ἀνάκτορον Saint - James, ὅπου οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐννέα ἐν ἐξορίᾳ κυβερνήσεων εἰς τὸ Λονδίνον, μετὰ τῶν συναδέλφων των τῆς Βρετανικῆς Κοινοπολιτείας, υπέγραψαν τὴν προκήρυξιν τῆς συνεργασίας διὰ τὴν ἐδραίωσιν τῆς εἰρήνης. Μετὰ δέμηνον μεταδίδει τὴν ἱστορικὴν συνάντησιν Churchill - Roosevelt, ἥτις καταλήγει εἰς τὴν ὑπογραφήν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἀτλαντικοῦ, διὰ τὴν θεμελιωθῆναι τὸ ἐπόμενον ἔτος ἡ ὀργάνωσις τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, νὰ ἀκολουθήσουν ἡ συνάντησις Μόσχας, Τεχεράνης, κατόπιν τοῦ Dumbarton Oaks εἰς τὴν Washington, ἀκολουθῶν τῆς Γιάλτας, διὰ τὴν φθάσωμεν τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1945 εἰς τὴν πρώτην συνέλευσιν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν (ἥτις πραγματοποιεῖται παρὰ τὸν ἐπισυμβάντα θάνατον τοῦ Roosevelt) καὶ τὴν κατὰ Ἰούλιον ἰδίου ἔτους ὑπογραφήν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Ἐκεῖ ἀποφασίζεται καὶ ἡ ἐλευθέρωσις τῶν λαῶν μαζί μὲ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, ὅστις ἔλεγε:

«Ἡμεῖς οἱ λαοὶ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν—ἀποφασισμένοι νὰ ἐκδηλώσωμεν τὴν πίστιν μας εἰς τὰ θεμελιώδη δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ

τήν αξίαν τῆς ἀνθρωπίνης υπάρξεως, τὴν ἰσότητά των δικαιωμάτων κ.λ.π. καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον νὰ προστρέξωμεν εἰς τοὺς διεθνεῖς ὀργανισμοὺς διὰ τὴν οἰκονομικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν πρόδοον ὄλων τῶν λαῶν—ἐνοῦμεν τὰς δυνάμεις μας διὰ νὰ πραγματοποιήσωμεν αὐτὰ τὰ σχέδια».

Ἡ προκήρυξις αὕτη ἔδιδε τὰς ἐλπίδας τῆς ἴσης μεταχειρίσεως τῶν ἀνθρώπων, ἰδίως διὰ τὴν προώθησιν πρὸς ἀνώτερα ἐπίπεδα διαβιώσεως, ὡς καὶ τῆς δημιουργίας συνθηκῶν πλήρους ἀπασχολήσεως, καὶ γενικῶς κοινωνικῆς πρόδοου καὶ ἀναπτύξεως. Καὶ ἰδρῦθησαν, ἑάσει τῶν συμφωνιῶν τοῦ Bretton Woods, οἱ διεθνεῖς οἰκονομικοὶ ὀργανισμοί. Μαζὶ ὅμως μὲ τὴν προκήρυξιν, καὶ πρὸ ταύτης, παρείχοντο, καθ' ὑπερβολὴν τῶν κρατουσῶν διαθέσεων, ἰδιαιτέραι διὰ τὴν χώραν μας ὑποσχέσεις προνομιακῆς μεταχειρίσεως, ὥστε εἰς ποσοστὸν τοῦ πληθυσμοῦ μας, καὶ ἰδιαιτέρως εἰς ὄσους τὰ μνηύματα τοῦ ραδιοφώνου ἐφθάναν ἐμμέσως, ἐδίδοτο ἢ ἐντύπωσις τῆς ἀμερίμνου μεταπολεμικῆς ζωῆς.

Ἡ ἀπελευθέρωσις ἔφερε μαζὶ τῆς, κατὰ πρῶτον, ἀπογοητεύσεις καὶ κλονισμὸν τῶν φρούδων ἐλπίδων. Μετ' ὀλίγον ὅμως χρόνον αἱ ὑποχρεώσεις τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν συνειδητοποιοῦνται καὶ ἐκδηλώνονται διὰ τῆς γενναιοδωρίας τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἣτις θαρραλέως ἀνέλαβε τὰς εὐθύναις τὰς ὁποίας τῆς ἐκληροδότησαν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ παγκοσμίου πολέμου 1939—1945, ἀνατρέψαντα προϋπάρχοντα διπλωματικά, στρατιωτικά καὶ οἰκονομικά δεδομένα τοῦ κόσμου. Ἡ οἰκονομικὴ αὕτη Βοήθεια ἐπραγματοποιήθη διὰ τῆς UNRRA, τοῦ Δόγματος Truman καὶ τοῦ Σχεδίου Marshall.

Ἐρωτᾶται, ἡ βοήθεια αὕτη συνετέλεσε εἰς τὴν προδιαγραφείσαν κοινωνικὴν πρόδοον καὶ ἀποκατάστασιν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας παρ' ἡμῖν;

Ἐὰν λάβωμεν ὡς μέτρον κρίσεως τὴν παραγωγικὴν ἀπασχόλησιν τοῦ λαοῦ μας, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ν' ἀπαντήσωμεν μὲ ἓνα ὄχι.

Ὅχι: Διότι ἔχομεν ἀξαναγομένην ἀνεργίαν, ἐμφανῆ καὶ ἀφανῆ, ὑπὸ μορφῆν ὑποαπασχολήσεως ἢ καὶ παρασιτισμοῦ, καὶ εἶναι γνωστὸν πόσον ἢ κατὰστάσις αὕτη ὑποβιάζει συνεχῶς τὴν ἀγοραστικὴν ἰκανότητα καὶ σμικρύνει τὰ πλαίσια ἀναπτύξεως εὐκαιριῶν ὠφελίμου ἀπασχολήσεως. Μὲ ἀριθμητικὴν ἴσως πρόδοον ἢ ὑποαπασχολήσις ὁδηγεῖ εἰς τὸν μαρασμὸν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν πλήρη ἀπασχόλησιν ἣτις θὰ ἐπέτρεπε ἀνωτέρου βαθμοῦ παραγωγικότητα, ἐπομένως ὑψηλὰς ἀμοιβᾶς, εὐρυτέραν ἰκανοποίησιν τῶν ἀνθρωπίνων ἀπαιτήσεων, προσθέτους εὐκαιρίας παραγωγικῆς ἀπασχολήσεως, καὶ οὕτω περαιτέρω ἀνάπτυξιν καὶ πρόδοον.

Δὲν ἀπέχει τῆς πραγματικότητος ὅτι εὐρισκόμεθα εἰς ἓνα ἐνδιάμεσον τῶν δύο τούτων καταστάσεων μαρασμοῦ καὶ πρόδοου χώρον, κινούμενοι ἐντὸς κλειστῆς τροχιάς ὑπὸ τὴν ὄθησιν τῆς ἐξωτερικῆς βοήθειας, ἣτις ἀποτρέπει μὲν νὰ λάβωμεν τὴν κατιούσαν ἀλλὰ εἶναι ἀνίσχυρος νὰ μᾶς κατευθύνῃ πρὸς τὴν ἀνιούσαν, ἐφ' ὅσον δὲν ἀναπτύσσεται ἰδία ἐσωτερικὴ παραγωγικὴ δύναμις. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς δυνάμεως ταύτης προϋποθέτει τὴν ὑπαρξίν ἐπαρκῶν δυνατοτήτων. Καὶ ἔχομεν τὰς δυνατότητας τοῦ φυσικοῦ πλοῦτου, εἰς τὸ κλίμα, τὰ ρέοντα ὕδατα, τὸ ἔδαφος καὶ τὸ ὑπέδαφος ἀλλὰ πρὸ παντὸς εἰς ἰδιότητος τῆς ἀντιλήψεως, προσαρμογῆς καὶ ἐργατικότητος τοῦ κατοικοῦντος τὴν χώραν ταύτην ἀνθρώπου.

Ἡ κατὰ τὸν Μάιον τοῦ 1946 ἀφιχθεῖσα Ἀποστολὴ τοῦ Ὄργανισμοῦ τρο-

φών και Γεωργίας τών Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ἡ πρώτη ὀργανωθεῖσα ὑπὸ τοῦ FAO, μετὰ πολὺμηνον ἀνὰ τὴν χώραν διαδρομὴν πρὸς ἐπιτόπιον ἀντίληψιν καὶ ἔρευναν τῶν προβλημάτων μας, καὶ μὲ βοήθημα προϋπάρχοντα στοιχεῖα Ἑλλήνων ἔρευνητῶν καὶ τοῦ Ἀνωτάτου Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, ὑπέβαλε κατὰ Σεπτέμβριον ἰδίου ἔτους 1946 εἰς τὴν διάσκεψιν τῆς Κοπεγχάγης μίαν ἐμπεριστατωμένην προκαταρκτικὴν ἔκθεσιν—ὑψίστης σημασίας δι' ἡμᾶς ἔγγραφον. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη διαπιστώνει κατὰ ἐπίσημον πλέον τρόπον ὅτι ἡ Ἑλλάς ἔχει φυσικοὺς πόρους καὶ **κατοίκους ἱκανοὺς** νὰ ἐξασφαλίσουν ἐπίπεδον παραγωγῆς κατὰ πολὺ ἀνώτερον τῶν μέχρι τοῦδε ἐπιτευχθέντων καὶ συνιστᾷ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ὕδατος, βελτίωσιν τῆς γεωργίας καὶ ἀλιείας καὶ ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας. Δὲν παραλείπει ἀκόμη καὶ μίαν εὐστοχον παρατήρησιν, ὅτι πρέπει νὰ ἀποφευχθῇ ἡ διπλῆ ἐργασία τῶν κυβερνητικῶν ὑπηρεσιῶν διὰ τὸ αὐτὸ θέμα, (καθ' ἡμᾶς πολλαπλῇ καὶ ἐνίοτε, μάλιστα, μὲ ἀντίθετον φορᾶν).

Εἰς τὰ αὐτὰ συμπεράσματα κατέληξε ἡ ἔρευνα τῆς UNRRA καὶ τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἀνασυγκροτήσεως, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίχθησαν τὰ κατὰ καιροὺς ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἀνασυγκροτήσεως σχεδιασθέντα προγράμματα μακρᾶς καὶ βραχείας πνοῆς.

Τίποτε δὲν παρελείφθη εἰς τὰ καταστρωθέντα τότε προγράμματα : οὔτε ὁ ἐκ-βιομηχανισμὸς τῆς γεωργίας οὔτε ὁ συγχρονισμὸς τῆς ὑφισταμένης βιομηχανίας ἢ ἡ δημιουργία νέας τοιαύτης, οὔτε ἡ ὑπόδειξις περὶ ἀναδιοργανώσεως τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ περὶ ὀλοκληρώσεως τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσέως οὔτε τέλος ἡ ἀπογραφή τοῦ ἀναγκαιοῦντος ἐργατοτεχνικοῦ δυναμικοῦ. Ἡ μὴ ἱκανοποιητικὴ ἀπόδοσις ἐν τῇ ἐφαρμογῇ των, δεόν νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸ ὅτι ἦσαν δογματικὰ καὶ ἤπτοντο κατὰ ὀριζόντιον διάταξιν τῶν θεμάτων ἀνασυγκροτήσεως, δὲν ἐγένετο δὲ ἐν συνεχείᾳ καὶ ἐγκαίρως ἡ κατακόρυφος μελέτη.

Εἰς μὲν τὴν σκέψιν τῆς ἡγεσίας τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἀνασυγκροτήσεως ἦτο ὅτι: «Διὰ τὴν Ἑλλάδα, θεμελιώδης σκοπὸς τῆς ἀνασυγκροτήσεως εἶναι ὄχι ἡ ἀποκατάστασις τῆς προπολεμικῆς οἰκονομίας της ἀλλὰ ἡ ἀνασύνθεσις της».

Εἰς δὲ τὸ μακροχρόνιον πρόγραμμα, τὸ συνταχθὲν παρὰ τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἀνασυγκροτήσεως, τονίζεται ὅτι: «Τὸ σχέδιον πρωτίστως ἀποβλέπει εἰς τὴν σημαντικὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανικῆς καὶ γεωργικῆς ἀποδόσεως, μὲ ταυτόχρονον μείωσιν τῶν ἐξόδων παραγωγῆς ὥστε τὰ προϊόντα ταύτης νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν διεθνῶν τιμῶν».

Ἐπισημάνθησαν δὲ ἀμέσως οἱ δύο βασικοὶ παράγοντες τῆς ἀνασυγκροτήσεως, ὡς θεμελιώδη συνιστώμενα στοιχεῖα : ὁ μηχανικὸς ἐξοπλισμὸς καὶ ἡ ἐργασία.

Ἡ ἐργασία ὁμῶς εἶχε καὶ ἔχει ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς παραγωγικότητος, ὀλιγώτερον εἰς τοὺς τομεῖς τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας καὶ περισσότερο εἰς τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Ὄργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου, ὅπου κυρίως ἔχει προσανατολισθῆ εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς κοινωνικῆς Προνοίας. Ἡ ἰδιότυπος αὕτη ἀντίληψις ὑπῆρχε καὶ προπολεμικὰ εἰς μικρὸν βαθμὸν, ἀνεπτύχθη ὁμῶς κατὰ τὴν κατοικικὴν περίοδον, ὁπότε καὶ μόνον θὰ ἦτο δικαιολογημένη. Δυστυχῶς, ὁμῶς, συνεχίζεται καὶ τώρα ἀκόμη, ὡς μία εὐκολος μέθοδος ἀντιμετωπίσεως τοῦ δυσχεροῦς κατὰ τὰ ἄλλα, προβλήματος τῆς ἀπασχολήσεως. Ἡ μέθοδος αὕτη ταυτίζεται μὲ τὴν ἐπίσης ἀπαράδεκτον μέθοδον τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ ὀλκαιοποιή-

σεως τῆς ἐργασίας τῶν ἄλλων καὶ τῆς οὕτω δημιουργίας εισοδήματος ἀνευ ἀντι-
κρύσματος πραγματικῆς ἐργασίας. Τὸ ζήτημα, τώρα, εἶναι πῶς θὰ ἐπανέλθωμεν
ἀπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς κοινωνικῆς προνοίας εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς παραγωγικότητος,
καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν εἶναι ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὅποια διευθετοῦνται διὰ μαγικῶν
χειρισμῶν ἀλλὰ καὶ δὲν λύονται ἂν δὲν τεθῆ καὶ καταστρωθῆ ἡ ἀκολουθητέα
πορεία ἐξελικτικῶν μέτρων διευθετήσεως.

Δὲν ὠφελεῖ εἰς τίποτε ἡ πολιτικὴ τῆς στρουθοκαμήλου, τὴν ὅποίαν ἀκολου-
θοῦμεν συγκαλύπτοντες τὴν ἀνεργίαν διὰ τοῦ παρασιτισμοῦ καὶ τῆς ὑποαπασχ-
ολήσεως. Ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τὰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, Ὄργανισμοὺς Δημο-
σίου Δικαίου, Δημοσίας Ἐπιχειρήσεις, θὰ προχωρήσωμεν μέχρι καὶ τῶν Πιστω-
τικῶν Ἰδρυμάτων, διὰ νὰ ὀργανώσωμεν οὐχὶ συμπτύσσοντες διὰ προσθέσεως ἀλλὰ
ἀνασυνθέτοντες βάσει τῶν συγχρόνων συνθηκῶν, ἐφαρμόζοντες τὰς νεωτέρας μεθό-
δους ἐργασίας, μετεκπαιδεύοντες τὸ ἐνταχθησόμενον προσωπικόν, ἀξιολογοῦντες
ἱεραρχικῶς τὰ λειτουργήματα καὶ ἀμείβοντες ταῦτα χρηματικῶς καὶ ἠθικῶς
κατὰ τὸ πρέπον.

Τὸ πλεονάσμα θὰ αὐξήσῃ βεβαίως τὰς τάξεις τῶν ἀνέργων, ἢ προσωρινῆ
ἐπιδότησις των ὅμως δὲν πρόκειται νὰ ἐπιβαρύνῃ τοὺς καθ' ἕκαστα προϋπολογι-
σμοὺς, ἐφ' ὅσον καὶ σήμερον καταβάλλεται, καὶ μάλιστα πλήρης, μισθὸς διὰ μίαν
ὑποαπασχόλησιν ἢ καὶ ἀργομισθίαν ἀκόμη. Τὰ πλεονάσματα ταῦτα τῶν ἀνέργων,
ἐφ' ὅσον λόγῳ ἡλικίας καὶ καθ' ὃ μέτρον λόγῳ φύλου, ἀντιλήψεως, σωματικῆς
ἀριότητος καὶ υγείας, εἶναι ἐπιδεικτικὰ μετεκπαιδεύσεως καὶ ἐπαγγελματικῆς
καταρτίσεως, θὰ τύχῃσι τοιαύτης, εἴτε δι' ἀποδοτικὴν ἀπασχόλησιν εἰς τὸ ἐσω-
τερικόν εἴτε πρὸς διοχέτευσιν εἰς ξένας χώρας ὅπου ὅμως θὰ φθάσωσιν ὡς μονά-
δες μὲ ἐφόδια μιᾶς πλήρους καταρτίσεως διὰ τὸν συγκεκριμένον προορισμὸν των,
διότι ἡ μετανάστευσις ὄχι μόνον δὲν εἶναι ἐπιζημία ἀλλὰ πολλαπλῶς ὠφέλιμος
ἐφ' ὅσον βέβαια γίνῃ ὑπὸ ὠρισμένης προϋποθέσεως, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ τεχνικὴ
κατάρτισις τῶν ἀποδημούντων καὶ ἡ ἐξασφάλισις δεσμοῦ πρὸς τὴν γενέτειραν.

Καὶ θὰ ἀκολουθήσῃ ἡ σειρά τῶν ἐπιχειρήσεων ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, δη-
λαδὴ ἐκεῖ ὅπου ἡ ἐργασία ὑπεισέρχεται ὑπὸ μορφὴν «ὑπηρεσίας ἀμέσου κέρδους».
Ἐκεῖ τὸ κακὸν εἶναι εἰς μικροτέραν κλίμακα ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἐνυπάρχει.

Κάμνω μίαν παρέμβασιν διὰ νὰ ἀναλύσω τὴν σχέσιν παραγωγικότητος καὶ
ἀμοιβῆς. Εἰς τὸ δίκαιον αἴτημα τῶν ἐργαζομένων—αὐξήσατε τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ
ἡμερομίσθια—εἰς τὸ ὅποῖον τὸ Κράτος ἀντιτάσσει τὸν φόβον τοῦ πληθωρισμοῦ,
προβάλλω τὸ μέτρον τῆς **παραγωγικότητος**.

Ὁ ἔρισμός τοῦ ἔρου **παραγωγικότητος** εἶναι ἡ εἰδικὴ ἀπόδοσις διὰ μίαν
συγκεκριμένην μονάδα ἐργασίας. Εἰς τὴν ἐνέργειαν π.χ. ἡ παραγωγικότης ἐνὸς
ἐργοστασίου ἠλεκτροπαραγωγῆς μετρεῖται μὲ τὴν ἀπόδοσιν ὠριαίων χιλιobάτ ἀνὰ
χιλιόγραμμα γαιάνθρακος, καὶ κάθε ἐργοστάσιον ἢ ἐπιχείρησις δύναται νὰ προσ-
διορίσῃ ἕνα συντελεστὴν παραγωγικότητος ἀνάλογον πρὸς τὸ εἶδος τῆς.

Τὸ πρόβλημα τῆς παραγωγικότητος εἰς τὴν βιομηχανίαν συνίσταται εἰς
τὴν παραγωγὴν περισσοτέρων προϊόντων εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον ἐργασίας.

Ὅταν γίνεταί λόγος διὰ παραγωγικότητα, ἀνακύπτει ὡς παράδειγμα ἡ
ἀμερικανικὴ εὐμάρεια τὴν ὅποιαν εἶθισται ν' ἀποδίδωμεν εἰς τὰ ὑψηλὰ ἡμερομί-
σθια, συγχέοντες τὸ ἀποτέλεσμα πρὸς τὸ αἴτιον.

Αί άμερικανικαί επιχειρήσεις έχουν τήν δυνατότητα νά παρέχουν εις τούς έργάτας των ύψηλήν άγοραστικήν ικανότητα διότι ή άπόδοσις των άμερικανικών επιχειρήσεων είναι τετραπλασία, και ένίοτε πενταπλασία, των ευρωπαϊκών και πολλαπλασία των ιδιικών μας.

Είναι ή ύψηλή παραγωγικότης ήτις επιτρέπει τά ύψηλά επίπεδα ήμερομισθίων, διότι αυτομάτως, άν δι' ένα συγκεκριμένον ποσόν άμοιβής εργασίας τδ ποσόν των παραγομένων προϊόντων αυξάνη, υποδιβάζεται τδ κόστος κατά τήν μονάδα του προϊόντος και άντιστρόφως, διά σταθεράν τιμήν μονάδος προϊόντος, ή άμοιβή εργασίας αυξάνει έφ' όσον ή ποσότης παραγωγής γίνεται μεγαλύτερα εις τήν μονάδα του χρόνου. Η αύξησις τής παραγωγικότητος εξαρτάται άπό διαφόρους παράγοντας, ως είναι ή όργάνωσις τής εργασίας, ο μηχανικός έξοπλισμός, ή τεχνική κατάρτισις των εργαζομένων και τδ κλίμα εργασίας άπό άπόψews ένδιαφέροντος και ευχαριστήσεως έν τή έκτελέσει της.

Η παραγωγικότης, κατά ταύτα, είναι ή αδιάλειπτος προσαρμογή πρδς τās έξελισσομένης συνθήκας τής οικονομικής και κοινωνικής ζωής, είναι ή πίστις πρδς τήν άνθρωπίνην πρόδοον.

Και έπειδή ή πρόδοος συντελείται ραγδαίως χωρίς νά μάς περιμένη, ή θά τήν ακολουθήσωμεν βαιόντες παραλλήλως ή θά μάς άφήση και θά συντριβώμεν. Η συνεχής αύξησις τής παραγωγικότητος είναι ή μόνη διέξοδος πρδς άντιμετώπισιν τής δικαίας διεκδικήσεως των εργαζομένων.

Η προαναφερθέσα άποστολή του FAO, εις μίαν άπό τās συστάσεις της άναφερομένην εις τήν γεωργίαν, προτείνει τήν μελέτην μεθόδων συγχωνεύσεως των μικρών άγροτικών κλήρων, ως μέσου οικονομικώτερας καλλιεργείας αυτών, διά τής έλαττώσεως τής απαιτουμένης χειρωνακτικής εργασίας και άποτελεσματικώτερας χρήσεως των μηχανών. Συνιστά, δηλαδή, και διά τήν γεωργίαν ειδίκευσιν των γεωργών εις χρήση μηχανικών μέσων πρδς αύξησιν τής παραγωγικότητος των με ταυτόχρονον αξιολόγησιν τής εργασίας των. Αν δέ τούτο είναι όρθον διά τήν γεωργικήν άπασχόλησιν ήτις παράγει μαζικά προϊόντα, κατά μείζονα λόγον άληθεύει διά τήν βιομηχανίαν, τδ έμπόριον και τās κοινωφελείς υπηρεσίας. Χρειάζεται, λοιπόν, στροφή πρδς άποκατάστασιν τής έννοιας της εργασίας, ως μέσου και σκοπού τής επιτυχίας μας εις τήν ζωήν και όχι πρδς άπλήν συντήρησιν μας εκ ταύτης.

Τούτο είναι δυνατόν διά τής συμπτύξεως τής ύποαπασχολήσεως, τής έξαφανίσεως του παρασιτισμού και τής καταργήσεως τής άργομισθίας.

Εις τήν όρθολογικήν όργάνωσιν τής εργασίας σημαντικός συμβάλλον παράγων είναι ο μηχανικός έξοπλισμός. Είναι γνωστή άρχή ότι ή κρατική ισχύς μετρεΐται και με τήν δύναμιν εις κινήτηριον ένέργειαν τήν όποίαν περικλείει. Η καταναλισκομένη κινήτηριος αύτη ένέργεια πολλαπλασιάζει τήν ικανότητα του πληθυσμού, κατά τδ μέγεθος τής εργασίας τήν όποίαν προσφέρει.

Η σύγχρονος μονάς μετρήσεως τής κρατικής ισχύος και κοινωνικής ευημερίας είναι ή άνά κάτοικον καταναλισκομένη ένέργεια, και ο φυσικός πλούτος μιās χώρας ή άνά κάτοικον διαθέσιμος ένέργεια, τή συνδρομή των λοιπών παραγόντων. Η σημασία του μηχανικού έξοπλισμού κατεδείχθη με τήν ιδιάζουσαν

θέσιν τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἀνετέθη τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπὸ τῆς Ὁργανώσεως τῆς Ἑθρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας (Παρίσιον). Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη συνεστήθη τὸν Ἰούλιον τοῦ 1948, εἶχε δὲ ὡς ἴδιον ἔργον τὴν μελέτην ἐπὶ τῶν ἐργαλειομηχανῶν, ἐπελαμβάνετο ὁμοῦ συντονιστικῶς τῶν προμηθειῶν ὕλικου τῆς ἀρμοδιότητος τῶν ἄλλων ἐπιτροπῶν, ἠλεκτρισμοῦ, ἀνθρακος, πετρελαίου, ξύλου, κλωστοῦφαντουργίας, γεωργικῶν ἐφοδίων καὶ ἐσωτερικῶν μεταφορῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὸν μηχανικὸν ἐξοπλισμὸν τῶν ἐκμεταλλεύσεων τούτων.

Ἐξετείνεται ἐπίσης ἡ ἀρμοδιότης τῆς ἐπὶ σχεδίων ἐπεנדύσεως, μέσων παραγωγῆς καὶ προγράμματος εἰσαγωγῶν. Μεταξὺ τῶν ἄλλων, εἰς τὰς φροντίδας τῆς ἐπιτροπῆς περιλαμβάνετο ἡ πρόσκτησις διπλωμάτων εὐρεσιτεχνίας καὶ σχεδίων κατασκευῆς, ὥστε ἐκάστη χώρα νὰ δώσῃ τὴν μεγίστην δυνατὴν ἀνάπτυξιν εἰς τὴν ἰδίαν τῆς βιομηχανίαν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἀνεργίας.

Ἰδιαιτέρους κλάδους ὑποεπιτροπῶν ἀπετέλεσαν τὰ θέματα μηχανικῶν ἐργαλειῶν καὶ μηχανημάτων Δημοσίων Ἔργων.

Ἡ πρόσκτησις μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ ὑπῆρξεν ἡ βάση τῶν ἐπιδιώξεων ὄλων τῶν μετεχουσῶν χωρῶν, διότι μόνον οὕτω εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῆ ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς οἰκονομικῆς ἀνορθώσεως. Διὰ τὴν περίπτωσιν μας ἰδιαιτέρως, τὰ τρία τέταρτα τῶν εἰσακτέων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰδῶν ἀνασυγκροτήσεως ἐκάλυπτον μηχανικὸν ἐξοπλισμὸν καὶ τὸ ἐν τέταρτον ξυλείαν, μέταλλα, χημικὰ προϊόντα καὶ πρώτας ὕλας. Διὰ νὰ κερδηθῆ, ὁμοῦ, ἡ ἀπαιτησις τῆς προσκλήσεως τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ, θὰ ἔπρεπε νὰ δικαιολογηθῆ πλήρως δι' ἀδιαφιλονικήτων στοιχείων, ὡς εἶναι π. χ. διὰ τὴν βιομηχανικὴν παραγωγὴν:

α) ἡ ἐξασφάλισις ἐντοπίων πρώτων ὕλων,

β) ἡ δυνατότης τῆς κατὰ μέγιστον ποσοστὸν ἐπιτοπίου καταναλώσεως,

γ) ἡ εὐχέρεια ἐντάξεως εἰδικευμένου προσωπικοῦ, ὥστε, ἐν συνδυασμῷ μετὰ τὸν αἰτούμενον μηχανικὸν ἐξοπλισμὸν καὶ τὰ διπλώματα εὐρεσιτεχνίας καὶ κατασκευῆς, τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς νὰ εἶναι ἐντὸς τῶν διεθνῶν τιμῶν.

Αὐτὰ, ὁμοῦ, ἀπήτουν κἀθετον ἐξονυχιστικὴν ἔρευναν τῶν καθ' ἕκαστα θεμάτων τῆς ἀνασυγκροτήσεως, ἐνῶ εἴχομεν ἀρκεσθῆ, καὶ αὐτὸ ἰσχύει ἐν μεγάλῳ μέτρῳ μέχρι σήμερον, εἰς μίαν ὀριζοντίαν κατὰ τὰς ἰσχυροὺς ἐπανορθοδειγμὰ ἡ ἀμηχανία τῆς προσφόρου διαθέσεως τοῦ ὕλικου τῶν γερμανικῶν ἐπανορθοδείξεων, αἱ δυσκολαί ἐφαρμογῆς τῆς ἰταλοελληνικῆς συνθήκης, ἡ καθυστέρησις περὶ τὴν ἴδρυσιν νέων βιομηχανιῶν, ὡς εἶναι ἡ τοῦ ἀζώτου καὶ τῆς σόδας, ἡ πλημμελής καὶ μετὰ πλείστων κενῶν ἐναρξίς τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν λιγνιτῶν καὶ ἡ μεταίωσις ἄλλων, ὡς ἡ ἀνάπτυξις τῆς τόσο ἀπαραιτήτου σιδηροβιομηχανίας. Βεβαίως, προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς προγράμματος ἐκβιομηχανίσεως διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ μέχρι τῆς παραγωγῆς καὶ ἐπεξεργασίας γεωργικῶν προϊόντων, εἶναι ἡ ἐξασφάλισις ἐνεργειακῶν φορέων καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ὁποίου ὑποφέρομεν καὶ θὰ ὑπολειπώμεθα παρὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὠρισμένων ἔργων ἠλεκτροπαραγωγῆς, μέχρι τῆς ριζικῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ προβλήματος τούτου διὰ τῶν μεγάλων ἐνεργειακῶν πηγῶν τῆς χώρας καὶ ἰδία τῶν ὕδροηλεκτρικῶν, (ἐκ τῶν ὑδατοπτώσεων) Ἐχελώου καὶ Ἀλιάκμονος.

Συμπέρασμα ἐκ τῆς γενικωτάτης ταύτης ἀνασκοπήσεως εἶναι ὅτι, πρὸ πάσης ἄλλης φροντίδος, πρέπει ν' ἀντιμετωπισθοῦν θαρραλέως καὶ διὰ ριζικῶν μέτρων τὰ

πρβλήματα: α) ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας ἀπὸ ἀπόψεως παραγωγικότητος καὶ ἀμοιβῆς, β) προσκλήσεως μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ διὰ τῶν ὑπολειμμάτων τῆς Ἀμερικανικῆς Βοηθείας καί, ἐν ἀνεπαρκείᾳ ταύτης, διὰ τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας ἔστω καὶ δι' ἐκχωρήσεων ἀκόμη, ὡς ἀναγκαίου κακοῦ, μετὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς εὐκαιρίας τοῦ σχεδίου Marshall καὶ γ) παραγωγῆς ἠλεκτρισμοῦ ἐκ τῶν ἐντοπίων πηγῶν ἐνεργείας διὰ τῆς ταχυτέρας ἀναπτύξεως καὶ ἀξιοποιήσεως τῶν πηγῶν τούτων. Καὶ διὰ τὰ ἀποσαφηνίσω τὰς σκέψεις μου ὡς πρὸς τὴν μεταχείρισιν τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς πρὸς τὸν μηχανικὸν ἐξοπλισμὸν, θὰ ἐντοπίσω τὸ θέμα μου εἰς τὴν βιομηχανίαν.

Ἡ βιομηχανία τῆς χώρας συγκεντρώνει τὰς προσδοκίας μας διὰ τὴν ἀποκτησιν ἐνδὸς ἀνωτέρου ἐπιπέδου ζωῆς.

Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἀποτελεῖ τὴν βασικὴν προσπάθειαν θεμελιώσεως μιᾶς εὐσταθοῦς οἰκονομίας. Ὁ ἀντικειμενικὸς αὐτὸς σκοπὸς συμπίπτει μὲ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἀνθρώπου ὡς καταναλωτοῦ ἀγαθῶν. Ἐπομένως, ἡ διαχείρισις τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς πρέπει νὰ διέπεται ἀπὸ τὴν ἀντίληψιν τοῦ κοινωνικοῦ λειτουργήματος πρὸς ὄφελος τῆς δλότητος. Πρέπει νὰ παράγῃ προϊόντα καλῆς ποιότητος, χαμηλοῦ κόστους καὶ μεγίστης χρησιμότητος. Διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἀποτελεσμάτων τούτων, αἱ ὀργανωτικαὶ δυνάμεις πρέπει νὰ ἐκτείνωνται εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν, τὴν τεχνικὴν ἐφαρμογὴν, τὴν ἐμπορικὴν ἀξιολόγησιν καὶ τὴν ἀνθρωπιστικὴν μεταχείρισιν τοῦ ἐργάτου.

Ἡ ἔρευνα ἀρχίζει ἀπὸ τὴν σύλληψιν τῆς ἰδέας, διὰ τὰ παρακολουθήσῃ τὴν συνεχῆ ἐξέλιξιν τῶν ἀναγκῶν, προτρέχουσα τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ καταναλωτοῦ. Ἐάν, ὅμως, ἡ ἐπινόησις εἶναι ἡ ἀρχὴ ἣτις καλύπτει τὸν ὄρον τῆς χρησιμότητος τοῦ προϊόντος, ἡ τεχνικὴ ἐφαρμογὴ τῆς εἶναι ἡ βᾶσις τῆς παραγωγῆς καὶ εἰς αὐτὴν ὀφείλεται τὸ προβάδισμα τῆς ἀμερικανικῆς βιομηχανίας.

Ἡ τεχνικὴ ἐφαρμογὴ διὰ τῶν ἐξελικτικῶς τελειοποιουμένων μεθόδων κατασκευῆς θὰ καλύψῃ τὸν ὄρον τῆς καλῆς ποιότητος καὶ συγχρόνως τῆς μειώσεως τοῦ κόστους παραγωγῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ διαθέσεως.

Εἰς τὴν ἐπιδίωξιν τῶν τελειοποιήσεων τῆς τεχνικῆς ἐφαρμογῆς ἐνυπάρχει ἡ ἀντιμετώπισις τῆς ὕλης, τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου.

Ὡς πρὸς τὰ ὕλικά ἢ προσπάθεια ἀφορᾷ τὴν βελτίωσιν τῆς ποιότητος καὶ τὴν σκόπιμον χρῆσιν τούτων, ὡς πρὸς τὸν χρόνον δὲ τὴν διάταξιν κατὰ τὰ στάδια κατασκευῆς, τὴν ἀπλούστευσιν τῶν κινήσεων καὶ τὴν εὐχέρειαν προσπελάσεως, καὶ τέλος ὡς πρὸς τὸν χρόνον τὴν χρησιμοποίησιν τῶν καταλλήλων ἐργαλείων καὶ τελειοτέρων μηχανῶν, τὴν εἰδίκευσιν τοῦ ἐργάτου καὶ τέλος τὴν κυκλοφορίαν, ὥστε νὰ προκύπτουν μικραὶ διαδρομαί, μειωμένη κατανάλωσις ἐνεργείας καὶ ἠδύημένη ἀσφάλεια.

Αἱ ἐπιτεύξεις αὗται εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς ἐπισταμένης παρακολουθήσεως ἀνθρώπου καὶ ἐργαλειομηχανῶν, ἐργασίας καὶ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ.

Ὁ ἐπιτυχῆς συνδυασμὸς αὐτῶν τῶν παραγόντων θὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ προϊόντος ἀπὸ ἀπόψεως ποιότητος καὶ κόστους καὶ εἰς τὴν ἀνακούφισιν τοῦ ἐργάτου. Ἐκτείνεται δὲ ἡ προσπάθεια αὕτη ἀπὸ τὴν προμήθειαν τῶν πρώτων ὕλων μέχρι τῆς διαθέσεως τοῦ προϊόντος εἰς τὸν καταναλωτὴν.

Τὸν μηχανικὸν ἐξοπλισμὸν δυνάμεθα δι' ὀρθολογικῆς ὀργανώσεως νὰ τὸν

συνθέσωμεν κατὰ τὸν πλέον πρόσφορον τρόπον, ἀλλὰ τοῦτο ἐλάχιστα θὰ ὠφελήσῃ ἐὰν δὲν προσεταιρισθῶμεν τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ἕστις θὰ τὸν θέσῃ εἰς κίνησιν, ἐὰν δὲν ἐφαρμόσωμεν ἠθικὰς καὶ ὕλικὰς ὀρθολογικὰς ἀμοιβάς. Χρειάζεται, λοιπόν, μηχανικὸς ἐξοπλισμὸς ἀλλὰ συγχρόνως χρειάζεται μία κλιμάκωσις ἰκανῶν, ἐιδικευμένων, μὲ συνειδήσιν τῆς εὐθύνης τῶν καθηκόντων των, ἀνθρώπων, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῆς διοικήσεως μέχρι τῆς τελευταίας βαθμίδος παραγωγῆς. Μία βιομηχανικὴ ὀργάνωσις δὲν πρέπει νὰ χαρακτηρίζεται ὡς μηχανὴ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ ἐπενδεδυμένου κεφαλαίου ἀλλὰ ὡς μία κοινωνία ἀνθρώπων ὅπου ἕκαστος προσφέρει τὴν συμβολὴν του διὰ τὴν τελικὴν παραγωγὴν χρησίμων προϊόντων.

Τὸ πνεῦμα τοῦτο δημιουργεῖται ἀπο τὴν ἐμπιστοσύνην ἣτις ἀναπτύσσεται μὲ τὴν δικαίαν μεταχειρίσιν καὶ διὰ τῆς ὁποίας διαμορφοῦται τὸ αἶσθημα τῆς ὀντότητος ἐνδὸς ἑκάστου τῶν ἐργαζομένων ὡς ἰδίας μονάδος, μὲ ἀκέραια τὰ δικαιώματα τοῦ ἐλευθέρου ἀνθρώπου ἀλλὰ καὶ τοῦ ὑπευθύνου ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του. Ἡ δικαία αὕτη μεταχειρίσιν ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἀμοιβὴν καὶ καταλήγει εἰς τὴν ὑγιεινὴν, τὴν πρόνοιαν καὶ τέλος τὴν ψυχαγωγίαν τοῦ ἐργαζομένου. Εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὰς πλείστας τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ἡ κοινωνικὴ σχέσις δὲν εἶναι δυσχεροῦς ἀναπτύξεως, διότι ἔχει ἤδη δημιουργηθῆ τὸ κατάλληλον κλίμα, ἐνῶ ἐξακολουθοῦν ἀκόμη νὰ ὑφίστανται δυσχέρειαι ὡς πρὸς τὴν οικονομικὴν, δηλαδὴ τὴν δικαίαν χρηματικὴν ἀμοιβήν. Εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων ὑστεροῦμεν εἰς ἀμφοτέρους τοὺς τομείς, τὸν κοινωνικὸν καὶ τὸν οικονομικόν. Ἡ προσοχὴ πρέπει νὰ στραφῇ, ἐπομένως, πρὸς τὴν ρύθμισιν τῆς ἀμοιβῆς ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτᾶται ἡ ὀργάνωσις ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐπιχειρήσεως ἐν τῇ γενικωτέρᾳ ἐννοίᾳ τοῦ κοινωνικοῦ λειτουργήματος. Δὲν ἀποτελεῖ ἀπλοῦν ἔργον ἡ ἀκριβοδικαία ἐκτιμήσις τῆς ἐργασίας καὶ δὲν δύναται νὰ προσέλθῃ ἀπὸ ἀμιγῆς ἐπιστημονικὰς μεθόδους, χωρὶς νὰ ὑπείσθῃ ὁ ἐμπειρισμὸς, ἡ παρέμβασις τοῦ ὁποίου συνιστᾶ ἄλλωστε καὶ τὴν ἀδυναμίαν της. Πάντως, κατὰ τὰς κυρίας αὐτῆς γραμμάς, πρέπει νὰ ρυθμίζεται ἀπὸ τὴν διαβάθμισιν τῆς ἀπασχολήσεως, τὴν σύστασιν ἐπιδόματος ἀποδόσεως καὶ τὴν παραδοχὴν ἐλαστικῆς κλίμακος, βάσει τοῦ δείκτου κόστους ζωῆς.

Ἡ διαβάθμισις τῆς ἀπασχολήσεως δύναται νὰ προκύψῃ ἀπὸ σαφῶς καθορισμένα κριτήρια, ὡς εἶναι ἡ ἀπαραίτητος κατάρτισις, ἡ προσαρμογὴ, ἡ εὐθύνη, ἡ περίσκεψις καὶ ἡ συγκέντρωσις. Ἐπὶ ἑκάστου τῶν κριτηρίων τούτων προσδιορίζεται βαθμὸς, τὸ σύνολον τῶν ὁποίων δίδει τὸ θάρος τῆς ἀπασχολήσεως. Βεβαίως, περιέχει μειονεκτήματα καὶ τὸ σύστημα τοῦτο, ἰδίως ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς ἀντικειμενικότητος καὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν καθ' ἕκαστα βαθμῶν. Πάντως ὑπερέχει τῆς αὐθαιρέτου ἐκτιμήσεως καὶ ἀποτελεῖ ὁδηγὸν διὰ τὴν πρόληψιν ἀδικιών.

Ἐπὶ τῆς διαβαθμίσεως τοῦ προσωπικοῦ προσδιορίζεται ἡ βασικὴ ἀμοιβὴ καὶ ἐπὶ ταύτης προστίθενται αἱ ἀμοιβαὶ καλυτέρας ἀποδόσεως, αἵτινες καλύπτονται ἀπὸ τὸν καταμερισμὸν τῶν κερδῶν τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἐδῶ γεννῶνται ὠρισμένα ἐρωτήματα : α) Τί ποσοστὸν ἀνήκει εἰς τὸ κεφάλαιον καὶ τί εἰς τὴν ἐργασίαν. β) Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ προκύψῃ ἡ ἐκκαθάρισις αὐτῶν καὶ κατὰ ποια χρονικὰ διαστήματα. γ) Ἄν ἐκ τοῦ παθητικοῦ τῶν πληρωμῶν θὰ ἀφαιρεθῶν προηγουμένως ὄλαι αἱ δαπάναι ἢ μέρος. δ) Ποία ἢ ἕκτασις τῶν δαπανῶν. ε) Πῶς θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ διανομὴ τῶν κερδῶν καὶ ἂν θὰ καταλογισθῇ ἐπιβάρυνσις ἐκ τῶν ζημιῶν.

Ἐπὶ τῆς κατανομῆς τῶν κερδῶν μεταξύ κεφαλαίου καὶ ἐργασίας, ἡ κίνησις τῆς ὀργανώσεως τῶν Γάλλων Νέων Ἐργοδοτῶν (Jeunes Patrons) ἐφήρμοσε τὸ σύστημα τῆς διαθέσεως μόνον τῶν 50 ο) εἰς τὸ κεφάλαιον πρὸς ἐξυπηρέτησιν του, ὡς καὶ δι' ἀποβέσεις, νεωτέρας ἐπενδύσεις, ἀνακαίνισιν καὶ συγχρονισμόν τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ. Ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου ἐπωφελεῖται καὶ τὸ προσωπικόν, καὶ μάλιστα διττῶς, πρῶτον ἀπὸ τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν ἐργασίας του καὶ δεύτερον ἐκ τῶν προσθέτων κερδῶν. Εἰς τὰς προσθέτους ἐπενδύσεις ἢ τὰς ἐπαυξήσεις τοῦ κεφαλαίου καλεῖται ἐνίοτε νὰ συμβάλη καὶ τὸ προσωπικόν, ἐξοικειούμενον οὕτω διὰ τῆς συμμετοχῆς του εἰς τοὺς κινδύνους τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τὸ θάρος τῆς εὐθύνης του. Τὰ ἔτερα 50 ο) ἀποδίδονται εἰς τὸ προσωπικόν ὁμαδικῶς, καὶ κατόπιν γίνεται ἡ μεταξὺ τούτων κατανομή κατὰ τὴν ἱεραρχικὴν ἔνταξιν καὶ τὸν πραγματικὸν χρόνον ἐργασίας ἐκάστου.

Ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς ὁμαδικῆς ἐπιδοτήσεως, κατ' ἀντίθεσιν τῆς προσωπικῆς τοιαύτης, ἔχει πλεῖστα ὅσα πλεονεκτήματα, καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀποκλείει ἀντιζηλίαν καὶ παραλόγους αξιώσεις, κυρίως ὁμῶς ἀναπτύσσει τὸ αἰσθημα τῆς ἀμοιβαιότητος τῶν συμφερόντων καὶ ὑποχρεώσεων μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων. Διὰ τὰς περιπτώσεις μεταβλητότητος τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, ὅπως εἶναι αἱ μεταπολεμικαὶ καὶ ἐφ' ὅσον ἡ μεταβολὴ ἐξέρχεται τοῦ ὀρίου τοῦ 10 ο), ἐφαρμόζεται ἡ ἐλαστικὴ κλίμαξ ἀναπροσαρμογῆς τῶν βασικῶν ἡμερομισθίων. Ἡ ἐκ τῆς ἀναπροσαρμογῆς ἐπιβάρυνσις, λόγῳ τοῦ τρόπου διαθέσεως τῶν κερδῶν, ἐκπίπτει οὐσιαστικῶς κατὰ τὸ ἥμισυ ἀπὸ τὴν ἐπιδοτήσιν, καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ ρυθμιστικὸν παράγοντα τῶν ἀναπροσαρμογῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.

Τὸ σύστημα τοῦτο ὀργανώσεως καὶ ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας προϋποθέτει ὁμαλὸν ρυθμὸν εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἄρτιον καὶ συγχρονισμένον μηχανικὸν ἐξοπλισμόν, ὡς καὶ πλήρη καὶ ἀποδοτικὴν ἀπασχόλησιν τοῦ ἐργαζομένου προσωπικοῦ, διὰ τὴν παραγωγὴν ἐμπορευσίων προϊόντων, κρινομένων ὡς τοιούτων ἀπὸ τὴν ἀντοχὴν των εἰς τὸν ἐλεύθερον συναγωνισμόν τῆς διεθνοῦς ἀγορᾶς. Μία τοιαύτη ὀργάνωσις, ἣτις κεντρίζει τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἀναπτύσσει τὴν καθ' ὁμάδας ἀμιλλαν βελτιώσεως τῆς ἐργασίας, εἶναι ἱκανὴ νὰ ἀξιοποιήσῃ τὴν ἀνθρωπίνην ἐργασίαν καὶ νὰ ἀνυψώσῃ τὸ βιοτικὸν καὶ πνευματικὸν ἐπίπεδον τοῦ ἐργαζομένου. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου αἱ σχέσεις μεταξὺ ἐργοδότη καὶ ἐργάτου δὲν εἶναι ὡς τοῦ κυρίου πρὸς δοῦλον, ἀλλὰ **συνεργάτου** συμβάλλοντος εἰς τὸν κοινὸν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν.

Τὰ κέρδη τὰ ὁποῖα δύναται νὰ ἀποκομίσῃ μία χώρα ἀξιοποιούσα τὸν παράγοντα ἀνθρώπον, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς αὐστηρᾶς ἐπιλογῆς θέτει ἕκαστον τούτων εἰς τὴν ἐργασίαν διὰ τὴν ὁποίαν προσφέρεται ἀπὸ ἀπόψεως καταρτίσεως καὶ ἐπιδόσεως καὶ τοῦ ὁποίου ἱκανοποιεῖ τὰς βιοτικὰς ἀνάγκας, εἶναι ἐκδηλὰ εἰς τὸ παράδειγμα τῆς Ἑλβετίας. Ἡ χώρα αὕτη σπερτεῖται, ὡς γνωστόν, τῶν κυριωτέρων πρώτων ὑλών, τὸ δὲ ἔδαφός της, εἰς παραγωγὴν τροφίμων, δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ διαθρέψῃ τὸν πληθυσμὸν της οὔτε διὰ ἓν ἐξάμηνον. Γαιάνθρακες, πετρελαιοειδῆ, σίδηρος καὶ ἄλλα βασικὰ εἶδη πρακτικῶς εἶναι ἀνύπαρκτα, δὲν ἔχει διέξοδον πρὸς τὴν μεγάλην ἀρτηρίαν τῶν θαλασσίων συγκοινωνιῶν, δὲν ἐξουσιάζει ἀποικιῶν. Ἐχει μόνον ὑδροηλεκτρικὴν ἐνέργειαν ἀλλὰ, πρὸ παντός, ἔχει ἐργάτας εἰδικούς καὶ ἐπιδεξίους.

Διαθέτουσα τοὺς δύο τούτους μόνον παράγοντας ἐπέτυχε, προσανατολιζούσα